

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Ime:

Kopić _____ Fadil _____
Prezime Ime

Nadimak: Fajko _____

Adresa: _____

Telefon: _____ Datum rođenja: 5.3.1966. Pol: M _____

Nacionalnost: Bošnjak _____ Vjeroispovijest: islam _____

Trenutno zanimanje: nezaposlen _____ Prethodno: konobar _____

Jezik/jezici koje govori: bosanski _____

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih): _____

Datum(i) razgovora: 13. i 14.7.1997. _____

Razgovor(e) vodio: Tore Soldal _____

Prevodilac: Gordana Visković _____

Jezici korišteni u toku razgovora: bosanski i engleski _____

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora: _____

Potpis/paraf: /potpisano/

IZJAVA SVJEDOKA

Zovem se Fadil Kopic. Rođen sam 5. marta 1966. u selu Caparde, opština Kalesija. Završio sam trogodišnju srednju školu, za konobara. Vojsku sam služio 1985./1986. u Zagrebu, u Hrvatskoj. Prije rata sam radio kao konobar i vozač kamiona. Oženjen sam i imam djecu.

Kad je počeo sukob živio sam u Capardama, u opštini Kalesija. Htio sam da se pridružim snagama otpora u Kula Gradu, ali nisam imao oružje. Umjesto toga sam otišao u Cersku, gdje sam ostao dvanaestak dana. Dana 5. maja 1992. pokušali smo da se probijemo iz Cerske do Kalesije i Tuzle, jer smo imali informacije da se još uvijek može proći do tamo, na slobodnu teritoriju. Nismo mogli da idemo kolima, pa smo pješačili. Prema Kalesiji sam krenuo cestom u grupi od tridesetak ljudi. Kad smo bili nadomak sela Planinci, moju su grupu, u kojoj je bilo dvanaestak muškaraca koji su išli ispred kolone, zaustavila dvojica mladića. Jedan je bio u civilu, drugi je nosio uniformu srpske milicije, s trobojnicom na kapi. Obojica su bili naoružani. U trenutku kad su iskočili pred nas i zaustavili nas, ljudi iz veće grupe su počeli da bježe prema šumi. Ta dvojica milicajaca i još 5-6 milicajaca koji su im se pridružili počeli su da pucaju za njima. Uхватili su jednog muškarca iz te veće grupe. Zvao se Smail Sahanić. Kad se predao, rekao nam je da je Zaim Bureković ubijen u pucnjavi.

Odvedeni smo u srpsko selo Vidovići. Tamo sam vidio veću grupu muškaraca; neki su bili u civilu, neki u milicijskim uniformama, a neki su nosili vojne uniforme. Rekli su nam da se postrojimo. Prepoznao sam trojicu među njima; konobara koga sam znao po nadimku «Ćevap», Dušana, koji je takođe bio konobar, i sredovječnog muškarca koga sam znao po nadimku «Čizmo». Bio je zemljoradnik iz Vidovića. Moguće je da se zove Milorad. Svu trojicu sam poznavao još od prije rata; i «Ćevap» i Dušan su sa mnom išli u školu. S Dušanom sam služio vojsku u Zagrebu. «Ćevap» je prije rata radio u kaficu «Šumice» u Grbavcima, opština Zvornik. Ne znam gdje je Dušan radio, ali sam ga vidao po Zvorniku. Dok smo stajali u redu, pretresli su nas. Uzeli su nam novac, dokumente, ručne satove i zlatninu. Zatim su nam rekli da potrbuške legnemo na zemlju. Dok smo ležali, krenuli su niz red i počeli da nas tuku. Čuo sam ostale kako jauču od bola. Kad smo ustali, stariji čovjek sa šubarom - visokom krznenom kapom, duge brade, rekao nam je da će nas sve pobiti pištoljem. Dok se spremao ili se pretvarao da se sprema da nas pobije, neko iza nas je rekao: «Ne možeš tek tako da ubijaš zarobljenike, moraš da ih odvedeš u Zvornik. Takve su naredbe».

Nakon tog incidenta, milicajci su nas podijelili u grupe, svezali nam ruke na leđa i odveli nas do ceste, oko 500 metara od mjesta gdje smo stajali. Ušli smo u «tamić» dvotonac i krenuli prema Zvorniku. Pratila su nas dva civilna auta, jedan je bio ispred, a drugi iza kamiona, i u njima su bili naoružani ljudi.

Stali smo u Karakaju, kod tvornice «Alhos». Kad smo stali, kamion su okružili srpski vojnici u maskirnim i maslinastosivim uniformama. Bilo ih je mnogo u dvorištu. Podigli su ceradu s kamiona kako bi nas mogli tući. Milicajci iz naše pratnje su s vojnicima razgovarali 5-10 minuta, a onda smo produžili za Zvornik.

Kad smo stigli u Zvornik, kamion je stao pred zgradom SUP-a. Uveli su nas u jednu garažu i zaključali nas. Otprilike sat vremena kasnije, počeli su da prozivaju jednog po jednog i odvođe nas uz stepenice u zgradu SUP-a na ispitivanje. U zgradi sam prepoznao dvojicu milicajaca: jedan je imao nadimak «Boja» i mislim da je bio komandir milicije u Zvorniku; drugi je bio Sredo, čijeg se prezimena ne sjećam, iz sela Zelina u opštini Kalesija, za koga znam da je bio milicajac. Sredo je imao brkove.

Za vrijeme ispitivanja uglavnom su nas pitali za lične podatke i pokušavali da nas zastraše. Jedan je izvadio pištolj i počeo nam prijetiti da će nas ubiti. Drugi je rekao: «Čekajte samo dok vas predamo Arkanu, on će znati s vama».

Nakon ispitivanja, vratili su nas u Karakaj na farmu ekonomija. Uveli su nas u sobu površine 15-20 kvadrata. U sobi nije bilo nikoga kad smo ušli, ali smo vidjeli da je tu već neko bio jer su zidovi bili umrljani krvlju.

Pod i zidovi u sobi su bili od betona. Visoko na jednom od zidova je bio prozor, dužine oko pola metra, s rešetkama. Vrata su bila limena, s malim otvorom na sredini. Nismo imali na čemu spavati osim na golom betonu. Nekoliko dana kasnije, dali su nam komade kartona i nešto slame za spavanje. Nismo imali sapuna ni peškira. U jednom ćošku sobe je bila pipa. Davali su nam dva obroka dnevno, konzerve i kruh. Koristili smo WC koji je bio na drugom kraju zgrade u kojoj smo bili zatvoreni. Kad smo htjeli u WC, morali smo da pitamo stražara da nas pusti van. Stražar nas je puštao u WC kad nije bilo nikoga iz dvije grupe koje su nas tukle.

Ispred sobe u kojoj smo bili zatvoreni su bili stražari. Nosili su maslinastosive uniforme bivše JNA i bili su naoružani.

Otprilike dva sata nakon našeg dolaska na ekonomiju, u sobu je ušla grupa vojnika koji su rekli da su Beli orlovi. Nosili su maskirne uniforme koje su izgledale nove i bili su dobro naoružani: svaki od njih je imao bar tri pištolja ili revolvera, automatsku pušku i nož u čizmi. Počeli su da nam prijete, vrijedaju nas i psuju nas i našeg predsjednika, čak su psovali i predsjednika Miloševića i veličali svog vođu Vojislava Šešelja. Uskoro su počeli da nas tuku, gaze nogama i udaraju kundacima. Neki zatvorenici su od batina padali u nesvijest, pa su ih polijevali vodom da ih osvijeste.

Beli orlovi su bili iz Kraljeva. Njihova imena i nadimke sam doznao kasnije za vrijeme zatvorenništva. U toj su grupi bili:

Major Dragan Toro. Imao je oko 30 godina, bio je visok oko 190 cm i težak oko 90 kg. Bio je jake i mišićave građe. Imao je kratku smeđu kosu i tamne oči. Nije imao bradu ni brkove. Imao je lice ugodnih, pravilnih crta. Sjećam se da je imao malene uši i da su mu obrve bile svijetle i da se nisu isticale. Moguće je da je imao tetovažu na ruci, ali se ne sjećam na kojoj.

«Zoks». Mislim da se zvao Ivan. Imao je brata koji se kasnije pridružio ovoj grupi iz Kraljeva. Zoks je imao 22-23 godine; bio je visok 178-180 cm; imao je oko 70 kg i bio prilično mršav. Imao je gustu crnu kosu i crne oči. Nije imao bradu ni brkove. Imao je duguljasto, mršavo, jajoliko lice s crnim obrvama i držao se pogrbljeno. Uvijek je za pojasom imao «Colt» s dugom cijevi i hvalio se njime pred zatvorenicima.

«Pufta». Imao je oko 20 godina; bio je visok oko 175 cm, težak oko 100 kg. Bio je debeo. Imao je ravnu crnu kosu koja mu je padala preko ušiju, s razdjeljkom na sredini. Lice mu je bilo okruglo, s debelim obrazima. Uvijek je nosio nož i vrlo često zračnu pušku. Kasnije smo ga znali gledati dok je njom gadao ptice.

«Savo». Ne sjećam ga se dobro, osim što se sjećam da je imao oko 25 godina, bio je srednje visine i prilično jake građe. Imao je smeđu kosu, koju je češljao unazad.

«Repak». On je bio najgori u toj grupi. Tada je bio u ranim ili srednjim tridesetima, visine 175-180 cm; imao je više od 90 kg i velik stomak. Imao je dugu crnu kosu, uvijek svezanu u rep. Imao je jak glas i uvijek je vikao. U hodu se gegao.

Isti dan kad smo stigli na ekonomiju snimila nas je ekipa Televizije Novi Sad. Za nas su rekli da smo Zelene beretke. Rekli su nam šta trebamo da kažemo pred kamerama i zabranili da kažemo da su nas tukli. Kasnije smo čuli da je snimka prikazana na televiziji isto veče ili idući dan. Tako su naše porodice doznale gdje smo.

Sljedećih dana iz tvornice «Standard» u Karakaju je dovedena još jedna grupa od pet-šest zatvorenika. Koliko se sjećam, u toj su grupi bili Nedžad Hadžiefendić zvani «Gedžo» iz Zvornika, Admir Hadžiavdic iz Divića, «Miki» iz Divića, Edib iz Zvornika i Senaid Aydić zvani «Činda» iz Bijeljine, čija je žena iz Divića. Mislim da su svi oni preživjeli zatvor. Čuo sam nedavno da je «Činda» umro u Njemačkoj, kuda je u međuvremenu otišao.

Sve zatvorenike stalno su tukli gore opisana grupa iz Kraljeva i grupa od pet-šest milicajaca iz Loznice, u kojoj su bili:

«Rogonja». Tog sam čovjeka prepoznao kao konobara iz kafića «Plava Laguna» u Loznici. Vlasnik kafića je bio Žabin, čijeg se imena ne sjećam, a kafić se nalazio s desne strane ceste koja vodi od Zvornika prema Loznici, iza mosta kod Šepaka. Prema mojim informacijama, moguće je da se danas tamo umjesto kafića nalazi trgovina. Godine 1992. Rogonja je imao 30-32 godine; bio je visok oko 180 cm, težak oko 80 kg. Imao je kratku, smeđu, blago valovitu kosu i svijetlo-smeđe oči. Nije imao bradu ni brkove. Mislim da je nadimak «Rogonja» dobio zbog deformisane čeone kosti, koja je bila malo izbočena i ličila na rog.

«Brko». Zatvorenici su ga tako zvali zbog brkova. Imao je između 32 i 36 godina, bio je nizak, jake građe i debeo. Imao je crnu kosu koju je češljao na stranu. Imao je guste crne brkove. Smijao se dok je tukao zatvorenike.

«Čupo». Zatvorenici su ga zvali «Čupo» zbog duge kose. Imao je oko 22 godine, bio je visok oko 190 cm. Imao je smeđu kosu do ramena, i mršavo, jajoliko lice. Ponekad je oko čela nosio maramu. Za njega je bilo karakteristično to što je zatvorenike tukao drškom od krampa ili sličnih alatki. Uglavnom nije dolazio u grupi, već sam, na motoru.

«Brko» je bio najgori od svih u grupi vojnih milicajaca iz Loznice. Naredio bi nam da stanemo ledima okrenuti prema zidu, licem prema sobi. Zatim bi željeznom šipkom čiji je jedan kraj bio zavijen i proširen počeo da nas tuče kud bi stigao, ali nikad po licu i glavi. Zatim bi nam naredio da se okrenemo prema zidu i nastavio da nas tuče po ledima dok ne bismo popadali na pod od tog divljačkog batinanja. Ostali iz lozničke grupe su koristili drvene palice dužine oko 1,5 m kojima su nas udarali i podbadali dok ne bi pukle. Neki zatvorenici su padali u nesvijest od udaraca; polijevali su ih vodom kako bi mogli da nastave s batinama.

Peti ili šesti dan nakon što su nas doveli na ekonomiju, prvi put sam vidio čovjeka koga su zvali «Niški». Oko glave je imao zavoj; navodno je u borbi bio ranjen u uho. Po nadimku bih rekao da je bio iz Niša u Srbiji. «Niški» je imao oko 35 godina; bio je visok oko 170 cm i imao kratku tamnu kosu. Činilo se da on i major Toro vode grupu iz Kraljeva. Prema onome šta su rekli zatvorenicima, izgleda da su direktno odgovarali Šešelju. Ne znam ko je vodio logor na ekonomiji.

Kasnije je stigao i «Pivarski», koji je takode učestvovao u batinanju. Bio je iz Vukovara. Imao je između 35 i 40 godina, visok je oko 170 cm. Imao je plavu kosu, koja mu je po vratu padala u repovima. Na desnoj ruci nije imao mali prst i napršnjak.

Na ekonomiju su dovodili sve više zatvorenika, u grupama po pet-šest ili pojedinačno. Broj zatvorenika je varirao; dovodili su nove, a odvodili stare koji se nisu vraćali. U jednom trenutku u logoru je bilo ukupno 40 zatvorenika. Mislim da ih je tada bilo najviše. Nisam znao imena mnogih zatvorenika jer ih nisam poznavao prije rata. Ne znam šta se desilo s onima koje su odveli a koje nisam poznavao.

Sjećam se da je Ibrahim Subašić na ekonomiju doveden dan-dva poslije mene. Otprilike tri dana kasnije, doveli su trojicu muškaraca iz Tršića. Ti su se ljudi prezivali Dautović: Fehim Dautović zvani «Biber», njegov rođak Enver Dautović i Fehimov otac koji je bio star čovjek. On je umro pred kraj našeg zatvorenništva na ekonomiji od ozljeda koje su mu nanijeli «Repak» i «Zoks» iz kraljevačke grupe.

Jednog dana su u sobu doveli novog zatvorenika. Prije toga sam čuo kako nekoga vani tuku, zatim su se vrata otvorila i u sobu su ubacili čovjeka. Bio je to «Bubica» Buljubašić, šofer Jefte Subotića, direktora tvornice «Glinica» iz Zvornika. Bio je pretučen i prišli smo da mu pomognemo i damo vode. Rekao je da je bio u Njemačkoj kad je čuo da je Zvornik napadnut i da mu je njegov šef, Jefto Subotić, garantovao da se njemu i njegovoj porodici neće ništa desiti ako se vrate u Zvornik. Obje grupe, i ona iz Kraljeva i ona iz Loznice, tukle su sve zatvorenike, ali su Buljubašića tukli i ponižavali na najgori način. Major Toro mu je govorio da mu je silovao ženu i ukrao kola; ispitivao ga je kakvo oružje ima, gdje ga drži i šta je s njim namjeravao.

Još jedan incident s Buljubašićem se dogodio kad se jedan vojnik, koji mi je bio poznat a mislim da je iz Zvornika ili Malog Zvornika, u batinanju pridružio kraljevačkoj grupi. Imao je između 38 i 42 godine; visine 170-175 cm; imao je oko 70 kg i bio srednje građe. Imao je duge, svijetlo-smeđe brkove. Imao je kratku kosu i nosio maslinastosivu beretku. Bio je u maslinastosivoj uniformi JNA, a na nogama je umjesto čizama imao patike. Taj je čovjek natjerao Buljubašića da skinje hlače, a zatim mu je u čmar ugurao užu kraj drvene palice kojom ga je tukao, širine 3-5 cm. Kad je kraljevačka grupa nakon batinanja izašla, Buljubašić je ostao ležati na podu u vrlo lošem stanju, polumrtav. Iz čmara mu je tekla krv i izlazila stolica. Kad su u sobu nakon nekog vremena ušli milicajci iz lozničke grupe, natjerali su Buljubašića da izađe van. Čuli smo im glasove vani. Naredili su mu da potrči, a zatim su za njim počeli da pucaju. Nakon nekog vremena, kroz otvor na vratima sam vidio kako mu tijelo stavljaju u kola. Glava mu je beživotno visjela i shvatio sam da je mrtav. Kad su se ljudi iz kraljevačke grupe nakon nekog vremena opet vratili da nastave batinanje, tražili su Buljubašića, ali ga nisu našli.

Ne znam da li je iko od stražara vidio taj incident, iako su morali biti vani kad se to dogodilo. Koliko sam mogao da primijetim, na ekonomiji je uvijek bilo četiri-pet stražara. Mislim da su radili u smjenama. Svi stražari koje sam tamo vidio su nosili maslinastosive uniforme bivše JNA i bili su naoružani automatskim puškama. Stražari nas nisu tukli, ali su imali ključ od naše sobe i unutra su puštali grupe koje su htjele da uđu.

Kraljevačkoj grupi su se u batinanju pridruživali i domaći Srbi. Prepoznao sam dvojicu, Petka Hajdukovića i Zorana, čijeg se prezimena ne sjećam, zvanog «Glavonja». Poznavao sam ih iz Zvornika. Njih dvojica me nisu tukli, ali su tukli ostale zatvorenike.

Petko Hajduković je iz Zvornika; prema informacijama koje sam dobio prošle sedmice, još uvijek stanuje u naselju Šćemlija ili Radakovac i radi na carini u Zvorniku. Rođen je 1964.

Radio je kao autobusni konduker u «Drinatransu» u Zvorniku. Visok je oko 188-190 cm, težak 85-90 kg, ima crnu kosu, tamnu put i tamne oči. Godine 1992. nije imao bradu ni brkove. Uvijek je nosio crne sunčane naočale. Bio je u radnoj vojnoj uniformi a na grudima je nosio maskirnu futrolu za naočale.

Zoran «Glavonja» je živio u centru Zvornika. Prepoznao me je na ekonomiji. Kad me spazio, rekao je: «Šta ima, konobaru? Šta ćeš ti ovdje?». Godine 1992. Zoran «Glavonja» je imao 21-22 godine; bio je visok oko 180 cm i imao oko 74 kg; imao je tamno-plavu kratku kosu i nije imao bradu ni brkove. Imao je prilično veliku glavu zbog čega je i dobio taj nadimak. Često je dolazio na ekonomiju i pitao me da li su me tukli. Nisam se usudio da mu kažem da jesu.

Svaki dan su nas tukli po pet-šest puta. Tukli su nas šakama, raznim predmetima, oružjem, drvenim palicama, metalnim šipkama, debelim željeznim kablovima, itd. Najčešće su nas tukli po tijelu, ali sjećam se da je Kemi Korkutoviću ozlijeđena glava kad ga je «Brko» udario metalnom cijevi. Mislim da su Nerminu Mujanoviću slomili neke kosti jer se dugo žalio na bolove u ruci i ramenu. Sjećam se da sam se onesvijestio kad me je jednom tukao «Čupo»; ostali zatvorenici su mi rekli da sam neko vrijeme bio u nesvijesti i da sam buncao.

Jedno veče krajem maja ili početkom juna, kad je u sobu ušla grupa koja nas je trebala tući, naredeno nam je da kleknemo. Rekli su nam da je to vrlo bitan trenutak i da su nam životi u pitanju. Klečali smo oko sat vremena. Mislim da su za to vrijeme oni u susjednoj zgradi, gdje su ispitivani zatvorenici, raspravljali šta da naprave s nama. Nakon sat vremena vratili su se u sobu i rekli nam da idući dan počinjemo raditi. Mislim da je «Niški» rekao da iduće jutro počinjemo raditi.

Iduće jutro, vrata su se otvorila oko 5:00 ili 6:00 sati. Nisu nas nikud odveli, već su nas opet istukli, i to ljudi iz kraljevačke i lozničke grupe zajedno. Tukli su nas strahovito jako i smijali se, govoreći da im je to zadnji put.

Istog jutra u 7:00 sati u sobu je s grupom ljudi ušao «Niški». Rekli su nam da se postrojimo. U sobi je tada bilo oko 30 zatvorenika. «Niški» je izdvojio dvadesetak muškaraca, jednog po jednog. Odabrao je one koji su bili u boljem fizičkom stanju i koji su mogli da rade. Mene nisu odabrali. Te su ljude kamionom odvezli u tvornicu cigle «Novi izvor», poznatu i kao Ciglana».

Kasnije tog dana, «Pivarski» me zovnuo da izađem van. Pitao me otkuda sam, s kim živim, imam li para i imam li nekog ko bi htio da plati da me oslobode. Rekao sam mu da ne znam gdje mi je porodica, da su svi izbjegli, ali da sa sobom imam 700 DM. Rekao je da će vidjeti može li mi pomoći za te pare, srediti da me razmijene ili oslobode. Dao sam mu pare koje sam pažljivo skrivao u gaćama, a on je rekao da će se vratiti iduće jutro. Vratio sam se u sobu gdje su bili ostali koji nisu bili sposobni za rad.

Bila je to najduža noć u mom zatvoreništvu. Nisam mogao da spavam, čekao sam «Pivarskog» da dođe po mene. Kad su se vrata iduće jutro opet otvorila u 5:00 sati, nisu me pustili, već su me opet zajedno s ostalima istukli. Mislim da nas je tog jutra opet tukla grupa iz Loznice.

U 8:00 sati u sobu je ušao «Niški» s dvije mlade žene. Pozvao me je da izađem van. Rekao je da «Pivarski» nije mogao doći, ali da će me on prebaciti negdje gdje me neće tući. Izdvojio je još jednog zatvorenika, Husu iz Zvornika, čijeg se prezimena ne sjećam, niskog, ćelavog i mršavog 42-godišnjaka, i rekao nam da odemo do metalik-sivog «renaulta 5», parkiranog u dvorištu. Kad sam krenuo prema kolima, rekao nam je da uđemo u prtljažnik. Tako smo u

prtljažniku prebačeni u «Ciglanu». Ne znam šta je bilo s onima koji su ostali zatvoreni na ekonomiji. Sjećam se imena samo dvojice, Hajre i Seada, koji je bio rodom iz Kamenice ali je živio u Zvorniku. Sjećam se da su druga dvojica zatvorenika koji su ostali na ekonomiji bili iz Sapne, mislim da su bili cigani.

Moj posao u «Ciglanu» je bio da pljačkam. Vodili su nas u Zvornik i okolna sela, uključujući Kozluk, Kula Grad, Divič i druga, u grupama po osam-deset zatvorenika. U pljački su učestvovali i loznička i kraljevačka grupa. Pretraživali smo napuštene muslimanske kuće, kralji kućanske aparate, linije, televizore i druge vrijednosti i tovarili ih na kamione koji su plijen odvozili u Srbiju. Vidjeli smo kamion kako prelazi most na Drini kod Karakaja. Primijetio sam da žuti kamion u koji je moja grupa tovarila ukradene stvari ima lozničke registarske tablice. Tjerali su nas da krademo i građevinski materijal, cigle, cement i stolariju koju bismo našli ispred napuštenih kuća. Ostali zatvorenici u «Ciglanu» su proizvodili cigle. Radilo se u tri smjene, u svakoj je radilo 7-8 ljudi.

I u «Ciglanu» su nas tukli. Tukle su nas iste grupe kao i na ekonomiji, ali nisu dolazile tako često kao tamo. U batinanju su učestvovali i drugi Srbi. Mislim da su nas jednom tukli domaći Srbi iz sela Baljkovica u zvorničkoj opštini. Jedan od njih stalno je tražio da izade Kemo Korkutović da ga tuče vani. Ostali Srbi su bili vojnici koji su dolazili s ratišta. Po onome što su govorili dok su nas tukli znali smo da nisu imali uspjeha na ratištu. Jednom, dok nas je grupa vojnika tukla, «Niški» je stigao u bijelom «golfu» i kad je vidio šta rade, ošamario je jednog vojnika. Rekao je nešto kao: «Sami zarobite nekoga ako želite da tučete ljude, ostavite ove na miru». «Čupo» iz Loznice nas je vrlo često tukao. Jednom su nam, dok su nas tukli, naredili da se skinemo do pojasa. Pregledali su nas da vide imamo li kakve tetovaže. Enveru Dautoviću su na podlaktici našli tetovažu. Mislim da je imao istetoviran polumjesec i zvijezdu. «Pufta» mu je rekao da tetovažu skine do idućeg jutra. Enver je danima pokušavao skinuti tetovažu paleći kožu komadom lima koji je zagrijavao upaljačem, ali se ona još uvijek vidjela. Onda ga je «Pufta» jednom odveo u drugu sobu i tetovažu odrezao nožem.

Jednom su doveli novu grupu od dvanaestak ljudi. Među njima su bili Fadil Subašić i Meho Subašić, braća Ibrahima Subašića koji je bio s nama na ekonomiji i u «Ciglanu». Rekli su nam da su bili zatvoreni u Domu kulture u Čelopeku i da su ih tamo mučili. Prema onome što su rekli i što sam vidio u «Ciglanu», mislim da su te zatvorenike mučili major Toro, «Repak» i «Pufta». Major Toro nas je tjerao da peremo njegovu «zastavu 101». U autu sam vidio tragove krvi. Krv sam vidio i na bejzbol palici koju je držao u autu. Kasnije je major Toro vozio bolji i veći auto. Mislim da se radilo o «jaguaru» ili «chevroletu».

Još jedan incident se dogodio kad je «Pufta» jednom došao s čovjekom iz kraljevačke grupe. «Pufta» je naredio Ismetu Čiraku da izade van. Kad se vratio u sobu, Ismet je uz glavu držao džemper kako bi zaustavio krvarenje. «Pufta» mu je odrezao uho. Nakon nekog vremena, «Pufta» ga je opet pozvao da izade van. Tad ga je ubio. Vidio sam «Puftu» kako mu tijelo stavlja u bijelu «ladu» ili «fiat 750», i odlazi. Mislim da nije išao daleko, jer se vratio nakon 5-10 minuta. Kroz prozor, 6-7 metara dalje, vidio samo kako «Pufta» na česmi pere nož koji je bio krvav. Zatim se vratio u sobu i rekao drugom zatvoreniku, Fikretu, da je ujutro na njega red. Ismeta Čiraka sam poznao od prije rata, ali ne znam zašto je od svih zatvorenika «Pufta» izabrao baš njega i Fikreta. Sjećam se samo da je Ismet Čirak bio prestravljen i da mu se to vidjelo na licu i u ponašanju. Moguće je da više nije mogao da kontroliše ponašanje zbog svih batina koje je na ekonomiji dobio po glavi.

Fikret je te noći bio u noćnoj smjeni s još 7-8 zatvorenika. Njih četvorica iz smjene, Fikret, «Gedžo» iz Zvornika i Safet i Murat iz okoline Vlasenice, pobjegli su nakon što su

onesvijestili stražara i uzeli mu oružje. Cijelu noć stražari su ulazili u sobu, tukli nas i ispitivali o bjeguncima. Mehi Subašiću su nožem razrezali uglove usana.

Ujutro je došao «Niški». Postrojili su nas i rekli nam da će nas sve pobiti. Zatim je došao Mišo, direktor ciglane čijeg se prezimena ne sjećam, i rekao vojnicima da nas puste da radimo na miru. U «Ciglani» smo ostali još petnaestak dana, ali nas više nisu tukli. «Puftu» nakon tog jutra više nismo vidjeli. Mora da su ga maknuli. Mišo je kasnije donio list papira i rekao nam da napišemo svoja imena i izjavimo da nas njegovi radnici nisu tukli. Rekao je da nažalost nije imao kontrolu «nad ostalim smećem».

Sredinom ili krajem jula prebačeni smo u Batković. U tom logoru je bilo oko 1.600 zatvorenika. Bila je to velika farma. Na početku smo spavali u šatorima, a kasnije u hangarima. Radili smo u polju. Najveći problem u Batkoviću je bila hrana; štrucu kruha od 700 grama dijelilo je petnaestoro ljudi. Higijenski uslovi su bili strašni i neki zatvorenici koji su bili bolesni ili ranjeni su tamo umrli. Stanje se popravilo kad nas je krajem avgusta ili početkom septembra popisao MKCK, ali su nas nastavili tući. Tek nakon što su nas obišli predstavnici MKCK-a, dobili smo deke, sapun i više hrane. Starije zatvorenike i one mlađe od 18 godina skrivali su kad god nas je obilazio MKCK. Odvodili su ih u šumu dok obilazak ne završi. U logoru sam vidio i nekoliko žena. Bila je to jedna porodica iz Rogatice. Jednoj je u logoru bio sin. Koliko znam, zatvorenike su najviše tukli stražari «Grigor», «Veselin» i «Major». U Batkoviću sam ostao do 24. novembra 1992., kad sam razmijenjen.

Nisam nikad vidio nijedan slučaj seksualnog zlostavljanja u logorima gdje sam bio zatvoren.

Napravio sam skicu ekonomije i označio sobu u kojoj smo bili zatvoreni, WC koji smo koristili, betonski podest ispred sobe gdje su tukli neke zatvorenike i sobu za ispitivanje u susjednoj zgradi.

Paraf: /parafirano/

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 14.7.1997.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Gordana Visković, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

1. Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
2. Fadil Kopic mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
3. Gore navedenu izjavu sam usmeno preveo s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Fadila Kopic koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
4. Fadil Kopic je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih preveo, što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mjestu.

Datum: 14.7.1997.

Potpis: /potpisano/